

หลักการและแนวปฏิบัติที่ดีของการวางระบบการประกันคุณภาพ รร.นอ.

โดย นาวาอากาศเอก กิตติ ศรีนุชศาสตร์ หก.กปศ.บก.รร.นอ.

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบบริหารสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพตามบริบทของสถาบันการศึกษาโดยมีตัวบ่งชี้ (KPI) และเกณฑ์ประเมินวัดระดับความสำเร็จในแต่ละด้าน โดยอาศัยการกำกับติดตามคุณภาพเป็นเครื่องมือของกระบวนการภายใน ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Assurance, IQA) เป็นการกำกับและติดตามเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพ (RTAFA strategic quality development planning) ที่กำหนดทำให้ทราบถึงระดับความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และเป็นข้อมูลสำหรับคาดการณ์แนวโน้มของผลการดำเนินงาน ตลอดจน ทบทวน วิเคราะห์ และปรับปรุงดำเนินงาน กองประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ ได้ศึกษาและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษากับสถาบันการศึกษาอื่นทั้ง ระดับอุดมศึกษาและสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง จนตกผลึกได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการกำกับและติดตามคุณภาพตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

แนวปฏิบัติที่ดีการกำกับติดตามคุณภาพ

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน การวัด และการจัดเก็บข้อมูลให้ตรงกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ อาจกำหนดเป็น 3 ระดับ คือ
 - 2.1 คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ทำหน้าที่วางแผนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด
 - 2.2 ผู้กำกับดูแลตัวบ่งชี้ ควรเป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย วางแผน ควบคุม กำกับติดตาม และส่งเสริมการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้
 - 2.3 ผู้รับผิดชอบเป็นบุคคลหรือหน่วยงานก็ได้โดยมีหน้าที่ดำเนินงานหรือประสานงาน การดำเนินการ จัดเก็บและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้

๓. กำหนดค่าเป้าหมายผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา หรือเทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐานหรือผลการดำเนินงานของหน่วยอื่น ควรเป็นเป้าหมายที่เหมาะสม ทำได้ แต่มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผลค่าเป้าหมายการดำเนินงานไม่ควรต่ำกว่าผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา และควรเป็นการกำหนดร่วมกันของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง และแจ้งให้ทราบทั่วกันตั้งแต่ต้นปีการศึกษา
๔. กำหนดรอบการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ อาจให้รายงานทุก ๓ เดือนหรือกำหนดให้รายงานรอบ ๖ เดือน รอบ ๙ เดือนและรอบ ๑๒ เดือน
๕. กำหนดแบบรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ซึ่งควรประกอบด้วยการรายงานผลการดำเนินงานการบรรลุเป้าหมายคะแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหา นอกจากนั้นอาจใช้สัญลักษณ์สีแดงความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน โดยอาจแสดงตามการบรรลุเป้าหมายหรือคะแนนประเมินตามเกณฑ์
๖. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อผู้บริหาร และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการประจำส่วนงาน ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้เพื่อทราบผลการดำเนินงานและให้ความเห็นในการพัฒนาการดำเนินงาน โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ยังไม่ได้ดำเนินงานหรือดำเนินงานไม่ครบถ้วน หรือมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ให้ประสบความสำเร็จ ต้องเกิดจากความเข้าใจ ความตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพ และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ดังนี้

๑. ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินงานและให้การสนับสนุน
๒. ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ตลอดจนตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามความรับผิดชอบ

๓. ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจความจำเป็นและประโยชน์ของการกำกับ ติดตาม และการรายงานผลการดำเนินงาน รวมถึงการนำข้อมูลผลการดำเนินงานไปใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลผลการดำเนินงาน

ปัจจัยเสริมความสำเร็จ

นอกจากปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวบุคคลที่จะทำให้การกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จแล้ว ยังมีปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การดำเนินงานมีความสะดวกและสำเร็จ ได้แก่

๑. พัฒนาและจัดการข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะฐานข้อมูลงานวิจัยของบุคลากร ฐานข้อมูลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในแต่ละปี ฐานข้อมูลผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษาและฐานข้อมูลบุคลากร ซึ่งจำเป็นต้องใช้ประกอบในการวิเคราะห์และรายงานผลการดำเนินงานตัวบ่งชี้บางตัวบ่งชี้
๒. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการจัดเก็บและวิเคราะห์ การจัดเก็บเอกสารหลักฐาน และการรายงานผล